

VU Research Portal

Proportionele aansprakelijkheid bij longkanker

Akkermans, A.J.

published in

De vervuiler betaalt
2004

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Akkermans, A. J. (2004). Proportionele aansprakelijkheid bij longkanker. In T. de Bruin, & e.a. (Eds.), *De vervuiler betaalt* (pp. 19-20). IACA Congrescommissie.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Proportionele aansprakelijkheid bij longkanker

Prof. mr. A.J. Akkermans, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vrije Universiteit Amsterdam

Het verband tussen asbest en longkanker: geen zekerheid, alleen een bepaalde kans

Anders dan bij asbestose van mesothelium kan bij longkanker niet een directe relatie worden gelegd met blootstelling aan asbest. Dat komt omdat deze ziekte ook door andere factoren kan worden veroorzaakt, met name door roken. Dit betekent dat in een concreet geval over het verband tussen longkanker en asbestblootstelling niet meer kan worden gezegd dan dat er een bepaalde kans is dat de longkanker door asbest werd veroorzaakt. Blootstelling aan asbest heeft aan de kans op het ontstaan van longkanker een bepaalde bijdrage geleverd. Men spreekt in dit verband wel van attributie.

Financiële compensatie volgens het alles-of-niets

Indien men de slachtoffers van asbest financieel compensatie wil bieden geeft deze indirecte relatie tussen asbest en longkanker problemen. Recht op compensatie bestaat in principe alleen voor zover asbest de oorzaak is van de kanker, en anders niet. In veel landen om ons heen wordt dit probleem benaderd in termen van alles of niets. De kans dat de kanker is ontstaan door asbest moet dan een bepaalde drempelwaarde overschrijden. Is dat het geval dan wordt het slachtoffer voor 100 procent gecompenseerd, anders krijgt hij niets. In dit systeem ligt een drempel van 50 procent voor de hand, omdat men dan kan zeggen dat asbest tenminste de hoofdoorzaak van de kanker is. Vaak wordt het echter onrechtvaardig gevonden dat als de attributie van asbest maar voor minder dan 50 procent kan worden aangetoond maar er niettemin een duidelijke blootstelling heeft plaatsgevonden, de betrokkene geen uitkering krijgt. Daarom worden op uiteenlopende manieren ook wel lagere drempelwaarden gehanteerd.

Proportionele aansprakelijkheid van de werkgever

De compensatiesystemen in de landen om ons heen die een drempelwaarde hanteren zijn vaak vormen van sociale zekerheid. In het Nederlandse systeem speelt naast de sociale zekerheid in de vorm van de WAO ook de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de werkgever een belangrijke rol. De juridische grondslag van deze vorm van compensatie is niet de sociale zekerheid maar het tekortschieten van de werkgever in zijn plicht om te zorgen voor

veilige werkomstandigheden. In dit kader is in de Nederlandse rechtspraak een benadering ontwikkeld waarin de betrokkene een schadevergoeding ontvangt waarvan de omvang is gerelateerd aan de attributie van asbest in het desbetreffende geval. Bedraagt die attributie bijvoorbeeld 20 procent, dan ontvangt de betrokkene een vergoeding van 20 procent van zijn schade. Aldus wordt gebroken met het alles of niets systeem. Deze benadering heeft als voordeel dat geen onrechtvaardige verschillen bestaan tussen personen die net boven of onder de drempelwaarde zitten, en dat méér personen een aanspraak hebben op schadevergoeding dan in een alles of niets systeem. Het nadeel is uiteraard dat zij niet een volledige schadevergoeding ontvangen. Ook is vaak uitvoerig en kostbaar onderzoek door deskundigen nodig om de attributie door asbest in het desbetreffende geval vast te stellen, terwijl desondanks een hoog natte vinger gehalte resteert. Deze vorm van proportionele aansprakelijkheid van de werkgever voor longkanker die veroorzaakt kan zijn door asbest heeft de laatste jaren steeds meer vaste voet gevonden in de lagere rechtspraak. Onlangs is zij bevestigd door het Gerechtshof Amsterdam. Het lijkt niet waarschijnlijk dat zij zou worden afgewezen door de hoogste rechter van ons land, de Hoge Raad.